

ABONAMENTUL :

Un an 70 Lei = 140 Cor.
 Un an 36 Lei = 72 Cor.
 Un an 18 Lei = 36 Cor.
 După anul următor a se
 plăti la 50 Lei.
 Adresa p. oraș și în-
 turban Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi numărul 1 a
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tarife.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPOIAZĂ.

Tăcere.

A face politică în sensul înalt al cuvântului, și mai ales a face politică în actualele împrejurări, e un lucru greu, desigur. Odinioară, când clientela politică era o turmă pe care o puteai duce de nas după cum voiai, când anumite interese dictau să canalizezi mișcările pe o singură cale, iar pe acela care îndrăznește să pășească alături de drumul croit să-l prigonești și reduceai la neputință, totul mergea strună. Puțină paradă de naționalism ardeștecată cu câteva fraze prin care anunțai că vei binele poporului, erau de ajuns pentru a-ți menține un prestigiu și a avea o autoritate pe care nimeni n'ar fi îndrăznit să ți-o conteste. Azi însă lucrurile s'au schimbat. Idei noi își fac drum în lume. Se desfac partide — chiar și partidele istorice ale vechiului regim — sunt în plină descompunere, căutându-și noi căi de orientare — se alcătuesc mânășiri noi, din oameni care se grupează în jurul unei idei care să reprezinte aspirațiunile și nevoile lor imediate. Oamenii vechi privesc cu groază orice formație nouă, căci orice nouă formație are tendințe deosebite și cu scopul vădit de a se emancipa de sub jugul în care ei s'au silit să trăiască, reprezintă o primejdie pentru propriile lor interese de castă ori de clasă, oricum vei voi să le zici. În loc să se învească cu simpatie noile curente de idei politice, și să caute a se pune la nivelul timpului — oamenii vechi — trăiți în spiritul vechii de castă, moștenit, își caută sprijinul în vechi, și în rigorile codului penal, aplicat pentru alții, bun pentru alții, fără alegere. Astfel se naște o teribilă conspirație a tăcerii, a tăcerii celor mari — care conduce la apanarea celor mai grave chestiuni într'un mod extrem de restrâns, și acela sau aceia cărora trebuia să li-se deschidă largi ușile spre viitor, devin cei mai devotați sprijinitori ai unei ideale armonii de pe urma cărora ei au fost cei dintâi care au știut a profita din război. Acest sistem și-a trăit traiul. Rugina și a prins, trebuie curățată radical. Dacă nu se poate curăța, cu atât mai rău pentru oamenii vechi, adică pentru acei care susțin un principiu, o idee, numai fiindcă le poate asigura o situație rentabilă la adăpostul oricărui principiu neplăcut.

Noi credem că acest sistem e primejdios pentru țări și un asemenea sistem, dacă nu e practicat, pregătește ruina unei țări redevine și metodic. Dacă aruncăm o privire în jurul nostru, vedem oameni care se complac în o stare de fericire, despre care cred că a dat lumii, vedem cum un egoism de castă a cuprins pe cei mai mulți ameiți de țară și figuri fără muncă, de plăceri pe care nu le-au cetit decât în romane senzaționale, și beția vieții. Și acestea sunt lucruri contabile. O puternică gardă morală ar putea să îi desfrâul; a încerca să te pui însă de-a războiul, riști să fii luat drept un nebun.

Noi înțelegem politica partidelor care au ca bază un idealism, o concepție larg democratică de guvernare cu sprijinul forțelor vii ale neamului, forțe care să isvorească din însăși viața lui de viață; un partid la care noțiunea de cinste și dezinteresare să nu fie expresiunea unor cuvinte de ocazie; care să creadă în spusele sale și să realizeze maximul de bine în ciuda chiar a intereselor proprii, pentru marea mulțime care suferă și așteaptă un viitor mai omenesc și o viață mai ideală. Căci după anii de groază ai războiului, cei care

au îndurat toate primejdiile morții, care au chinuit nedându-și seama că se jertfeau pentru o minciună habsburgică, toți aceștia vor să trăiască o viață mai ideală, în care armonia claselor să fie o realitate în viitoarea societate, iar scara valorilor sociale să nu fie un simplu basm. O ierarhie a valorilor sociale, nu se poate crea prin bunăvoința cutărui sau cutărui personaj, care la un moment dat reprezintă puțința de a distribui grade, ci trebuie să se facă în mod natural, prin selecționare, prin concursul între indivizi și natural, cel mai capabil, cel mai bine înzestrat, cel cult, acela își va ocupa locul pe care îl merită și care i se cuvine. Uzurpatorii, dar am văzut mulți dintre aceștia, aruncați în binefăcătorul neant al uitării.

Credem că după cum Ardealul în timp de o mie de ani a dat dovezi de vigoare și a putut exista, va ști și acum, în aceste momente decisive pentru noua viață politică a țării să se ferească de toate greșelile altora din trecut — care în nici un caz nu sunt pilde de urmat — și de zimbetele trandafirilor de cucerire politică ori de unde ar veni și care după părerea noastră tind să facă din Ardeal sau o sucursală de citadelă demagogică sau o vastă rețea de bănci.

Pentru Banatul întreg.

— Românii și șvabii cer Banatul întreg. —

Timișoara 12. Peste 40.000 bănățeni s'au adunat Duminecă, în Timișoara, pentru ca să dea expresiune voinței lor unanime, nestrămutate ca întreg Bănatul să fie alipit la România Mare.

După oficierea serviciului divin, de protopresbiterul Ion Oprea, d. dr. George Popovici, protopresbiterul Lugojului, în cuvinte înălțătoare a deschis adunarea.

Au vorbit dnii dr. Sârbu, din Caransebes, profesorul Virgiliu Popescu, din București, originar din Lugoj, care a spus că sârbii n'au avut aspirații la Bănăt și numai în vremea din urmă, sprijiniți de capitaliștii Angliei și Americii își aruncau ochii hrăpăreți asupra acestui teritoriu. Arată că sârbii au mare nevoie de prietenia românilor, fiindcă în Sârbia și Macedonia sârbească sunt cu mult mai mulți români, decât sârbi în Torontal. Banatul nu poate fi decât numai al Românilor.

Pentru Bănatul întreg mai vorbesc dnii dr. A. Imbroane, directorul ziarului Bănatul, și protopresbiterul I. Oprea.

La sfârșit adunarea a trimis telegrame M. M. LL. Regelui, Reginei, primului ministru Brătianu și dlui Iuliu Maniu președintele Consiliului Dirigent.

Adunarea șvabilor.

În același timp când în piața târgului românii își ridicau cuvântul pentru Banatul întreg, șvabii în număr de peste 1000 au ținut în „Casa Germană” din Timișoara o adunare în care au primit o rezoluție în care se declară în numele tuturor șvabilor pentru Banatul întreg în granițele lui naturale și cer alipirea Banatului la România.

Șvabii își vor prezenta rezoluția Conferinței de pace, prin o delegație, care va pleca zilele acestea la Paris.

Unde e Bela Kun.

Viena 12. — Bela Kun a fost transportat la Grossaer lângă Königsgraben.

Un caz grav.

Din partea locuitorilor din Soborșin, primim următorul apel contra contelui Carol de Hunyadi, de o mare gravitate. Deși lipsa de spațiu ne împiedică a da loc în întregime plângerilor ce ne vin, cazul de față fiind prea grav, publicăm plângerea în întregime.

Onorată Redacție!

Ne-a-venit la cunoștință, că d. Conte de când a ocupat armata română aceste ținuturi, nu mai încetează cu pârșe și insinuări pe la Domnul general, pe la d. Comandant al garnizoanei, pe la comandantul de jandarmi, pe la Consiliul Dirigent, pe la d. prefect, pe la d. prim-pretor la adresa dlor oficeri și a soldaților, a preoților, a comunelor, și a plugarilor singuratici, învinuindu-ne, că furăm înstrăinându-i avutul, că suntem un popor tulburător.

Nu ne mirăm deloc de această purtare a sa, deoarece în cei 24 de ani de când domnește peste aceste plaiuri, din propriile suferințe am învățat a-l cunoaște. Ne doare însă, că mai marii noștri par să dau ascultare și crezământ cuvintelor lui nebazate. Forurile bisericesti își somează preoții, comandantii militari fac cercetări contra dlor oficeri și soldați, iar forurile administrative cer dela primari informații despre purtarea comunelor și a locuitorilor pacinici și blânzi.

Ca să puteți avea icoana clară despre persoana dlui conte, îndrăznim a aminti:

1. Dânsul a fost unul din cei mai șoviniști maghiari, sabia tuturor guvernelor de felul celui al contelui Ștefan Tisza. Martori ne sunt dnii Vasile Goldiș și Aurel Viad care plângând, sărutau ranele zecilor de martiri irăți români de pe aceste plaiuri, cari au sângerat sub loviturile jandarmilor îmbărbătați și purtați cu calesele dlui conte, pe la alegerile de deputați.

2. D. conte are pe aceste ținuturi circa 15.000 jugăre catastrale pădure, în care nimănu-i e permis să intre. N'a permis pășunatul, nu permitea săracilor să culeagă măcar surcele uscate, ori un burete, ori nici măcar să-și ducă dela izvor un cârceag de apă. Iar dacă cineva totuși îndrăznește să calce această strictă poruncă a dlui conte și intra, era bătut, maltrat și tras în judecată pe la judecătoriile maghiare, uneltele lui.

3. Dânsul a adus la totală mizerie locuitorii acestui jur. Țăranii cari munceau de primăvara până în toamnă târzie, nu aveau ce secera și aduna din cauza jivnilor sălbatice pe cari d. Conte sistematic le prășea, cari devastau și nimiceau ținuturi întregi și pe cari a le nimici, țăranilor sub colosale pedepse bănești și morale le era strict oprit. Iar când sârmanii oameni se plâneau; li se arunca o sumă bagatelă (1-2 filleri de porumb) eri li se zicea să pună cerbilor și mistreților coriță pe bot, ca să nu poată face stricăciune. Țăranii jurului acestuia, de prin luna Iulie zi și noapte cu femeii cu tot, ba și copiii nevârșnici erau nevoiți să stea la pândă cu măciuca să-și apere ce mai putea scăpa din puțină recoltă. Locuitorii acestei comuni peste 2-3 ani erau nevoiți a lua bățul pribegiei, din cauză, că domnul Conte care are o deosebită plăcere a înmulți tot felul de sălbătăciuni, urmărirea scopul ca să alunge acești pacinici românași din vetrele lor străbune.

4. Dânsul a mijlocit azi-iarnă trimiterea hordelor maghiare pe aceste ținuturi, alimentându-le și susținându-le ca recompensă poate că țăranii în frunte cu preoții și intelectualii

zi și noapte au stat santinela păzindu-i avutul.

Dar abandonăm înșirările calităților dlui Conte, carele cearecă a dovedi că e român din sângele marelui Huniade. acum când unicul lui fiu, contele Francisc de Hunyady e vice-președinte a societății „Ebredő-Magyarok”, societate cu scop de a lupta pentru integritatea Ungariei, când tot dânsul și azi e prin Seghedin cu un guvern oarecare; când dânsul face călătorii la Belgrad, ca să ofere coroana Ungariei întregre dinastiei Carageorgevici; și în fine când tot dânsul și azi nu mai înceată cu injurii la adresa armatei române referitor la tratamentul avut în prinsoarea română în anii 1916-17.

Onorată Redacție! Nu glasul nostru, ci al poporului întreg grăește prin noi, și ca să vă documentăm aceasta, alăturăm declarațiile unor 8 oameni din fostul lui imperiu, ca să vedeți ura acestora față de d. conte. Vă rugăm să binevoiti a publica aceste șire ca mai marii noștri să poată reduce cuvintele lui la gradul ce li se cuvine, luându-ni-l de pe cap.

Nu credem, ca glasul celor câteva zeci de mii de țărani români să nu aile cale la nobilul lor suflet, iar de totuș s'ar întâmpla, vom fi nevoiți a ne adresa atotprealuminatului nostru Domn, M. S. Regele, cerându-l scutul.

Soborșin, 10 August 1919.

Iosif Ognean, paroh. Emil Păcurariu, paroh. Artur Neumayer, secretar de plasă. Protasie Givulescu, învățător p.

Alături de acest apel primim declarații semnate de zeci de țărani, în frunte cu primarii din comunele Soborșin, Troaș, Vinești, Cuiasi, Temesești, Rătăliș, Penești, Toc, prin cari protestează contra numitului conte cerând să li se facă dreptate.

Ce se petrece în vechiul Zarand.

Un prieten al nostru, demn de încredere, călătorind prin vechiul Zarand, ni spune unele lucruri pe care ne permitem a le aduce la cunoștința celor în drept, având deplină siguranță că se vor lua grabnice măsuri de îndreptare.

E vorba în primul rând de felul cum înțeleg unii funcționari administrativi, să se intereseze de nevoile populației, lăsată și astăzi la discreția unor oameni ai fostului regim maghiar, stăpâniți de ură împotriva țarilor.

La Halmagiu funcționează ca prim pretor d. Suciu, fost notar (secretar comunal) sub regimul maghiar într-una din comunele din jud. Arad, om care lucrează și azi după sistem unguresc, cu porniri dușmănoase față de populație și străin de interesele neamului. Dsa continuă a fi protectorul unor spoliatori și exploatare de păduri din plasa sa, deși — dupăcum ni-se spune — se fac „afaceri” dăunătoare comunelor.

Se mai observă, în plasa Halmagiului, oarecare desinteresare în conducerea administrativă, fiind puși în funcție, — oameni cari nu au nici cele mai elementare cunoștințe de administrație. Din această cauză țararii români pierd zădarnic zile întregi pe la autorități.

La Buteni funcționează ca notar public dr Roman Istvan, fost mai înainte avocat în Halmagiu. Domnia sa este bine cunoscut pentru atitudinea sa dușmănoasă și dăunătoare românilor încă pe timpul stăpânirii maghiare.

Prin reclamațiuni false a făcut ca sub stăpânire ungurească — doi învățători din plasa Halmagiului să-și piardă posturile și să-și ia lumea 'n cap.

O anchetă minuțioasă și nepărtinitoare, făcută la fața locului se impune, deoarece nu ne place să auzim lucruri urite care scad prestigiul înălțător de care trebuie să se bucure orice administrație, oricât de mică ar fi ea.

— Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază. Cei ce ne trimit manuscrite sunt rugați să-și păstreze copii.

Pentru învățătorii pensionari.

Cu sentimentul și din încredințarea numeroșilor pensionari români, am rugat în-trevenirea foarei noastre „Românul” în cauza învățătorilor români pensionari.

Bărbații noștri fruntași, azi conducătorii Consiliului dirigent, ne-au asigurat prin declarațiunile lor solemne, că toți funcționarii și pensionarii români, cari vor deveni sub stăpânirea românească vor fi asigurați în subsistența lor cel în puțin în așa măsură, cum erau sub stăpânirea maghiară; în urmare a și dispus resortul școlar al Consiliului Dirigent sub Nr 3518. a. c. ca perceptoratele Regale române luând de bază art. de lege 15. din 1917. apoi ord. ministerială str. 6700 M. E. și 2500 M. E. din 1918 de sub regimul maghiar, ca celea mai favoritoare pentru învățătorii primari, pentru profesorii dela școalele civile și normale și învățătorii pensionari, să le solvească acestora în mod provizor salarele, adausul familiar, bani pentru vestminte etc., începând cu 1 Ianuarie 1919 și eventual și restul de ajutor din 1918.

Că încă nu s'au solvit competențele celor în funcțiune, cred că piedeca a fost adunarea datelor de lipsă.

Pe învățătorii pensionari i-a neliniștit împrejurarea, că on. Consiliu Dirigent, resortul școlar, prin ord. sa de mai sus, nu s'au provocat și la ord. minist. de culte Nr. 6495 — 1918 prin care se dublică pensiunea învățătorilor, nici la ord. minist. de culte Nr. 19800 — 1919. după care se ordonă solvirea ajutorului de scumpete și banii pentru chirie, pe cari nici azi nu i-am primit, apoi pentru vestminte etc.

Consiliul maghiar al orașului Arad, pe baza ordinațiilor de mai sus, a ordonat perceptoratului ca să solvească tuturor învățătorilor pensionari — fără diferență de confesiune — pensiunea dublă, ajutorul de scumpete și bani pentru chirie; — respectivii au și primit acele ajutoare pe prima jumătate de an 1919 însă cu o daună simțitoare pentru pensionarii amintiți, fiindcă în dublicarea pensiunii, perceptoratul a computat și ajutorul de scumpete, ce nu a fost o procedură corectă, deoarece după pensiunea dublă, trebuia să li computeze ajutorul de scumpete și banii de chirie.

Pentruca să se încunjure greșala făcută de perceptoratul din Arad, de acele perceptorate, cari vor solvi pensiunea dublă, ajutorul de scumpete și banii pentru chirie, învățătorii pensionari români am aflat consult să atragem atențiunea celor chemați a rezolvi a-provizionarea învățătorilor pensionari români. Simu m. p., Miron m. p., Moise Mregea m. p., Lepa Nicolae învățător pensionar, B. Codrean învățător pensionar.

Ședințele Marelui Sfat.

Sibiu 11. În ședința de Luni, s'au încheiat discuțiunile asupra reformei agrare, care a fost votată.

D. V. Bontescu, șeful resortului agriculturii, declară apoi că în urma stării excepționale, sașii nu au putut fi invitați a lua parte la desbateri e Marelui Sfat. C. D. R. a desbătut însă mai înainte cu sașii proiectele prezintate Marelui Sfat, și a luat în seamă puținele modificări dorite de sași, așa că proiectele votate de Marele Sfat, corespund în întregime și dorințelor sașilor.

D. Bontescu își exprimă încrederea că actuala reformă va fi temelie puternică a dezvoltării noastre economice în viitor.

Mai vorbesc dnii dr. Valeriu Moldovan și Uroș Păteanu, cari exprimă mulțumiri în-făptuitorilor reformei agrare precum și C. D. R. Marele Sfat trece în urmă la discuția proiectului referitor la Banca Agrară.

D. Lăpădatu, secretar de stat la resortul finanțelor face un larg exposeu asupra proiectului.

După cuvântarea dsale, Marele Sfat votează proiectul — fără nici-o modificare. (Ag. Dacia)

Un duel interesant.

București 11. — D. Iancu Flondor fost ministru al Bucovinei în urma neînțelegerilor ce a avut cu d. Pherekyde, pe timpul când acesta se afla președinte de consiliu ad-interim, i-a trimis martori pe dnii general Cantacuzino Grănicerul și Dori Popovici.

D. Pherekyde a refuzat să se bată.

Ședințele partidului național.

— Discursul dlor I. Maniu și A. Bârseanu —

Sibiu 11. În ședința de ieri a partidului național s'a ales o comisie din 12 membri care să se ocupe cu candidaturile în apropiatele alegeri.

D. Iuliu Maniu, președintele C. D. R. și al partidului național, într'un discurs avântat preamărește rolul istoric ce-l are partidul național, accentuând că programul partidului a fost alcătuit conform nevoilor neamului românesc și a fost lărgit după cerințele moderne, încât se poate chema cu drept cuvânt partidul întregului neam românesc.

D. Andreiu Bârseanu propune, ca programul să fie schimbat în senzul ca și din vechiul regat să se poată înscrie noi membri. Propunerea se primește, invocând de principiu pentru viitor, că toți aceia, cari au lucrat pentru interesele neamului sunt demni de recunoștința partidului, iar acei cari au lucrat sistematic, conduși de interese personale contra neamului, se consideră de morți pentru partidul național. (Ag. D.)

Criza politică internă.

București 11. În urma evenimentelor externe situațiunea politică internă, se pare că merge cu pași repezi spre deslegare.

Pentru ziua de Marți sunt așteptați în Capitală dnii I. Maniu președintele C. D. și V. Goldiș și St. C. Pop, miniștrii fără portofoliu.

Până Mercuri, se crede, că criza politică va fi rezolvată prin remanierea cabinetului. E probabil ca să între în mod efectiv în cabinet reprezentanți ai Bucovinei, Basarabiei și dealului.

Contra bolșevicilor.

În ultimul timp atitudinea bolșevicilor față de populația civilă a satelor și orașelor devenind cu totul agresivă, prin nenumărate jafuri și omoruri comise, aceasta s'a revoltat și au avut loc chiar lupte între populația revoltată și bolșevici.

Astfel în ziua de 4 I. c. în satul Krastov Gorka (20 km. nord-vest de Tiraspol și stânga Nistrului) bolșevicii vrând să rechiziționeze cerealele și vitele locuitorilor din sat aceștia au refuzat a le da și astfel s'a început lupta între populația civilă și bolșevici, luptă care a durat 3 ore, în care timp bolșevicii trăs cu tunurile și mitralierele asupra răscălaților.

De asemenea la Odesa populația civilă este revoltată contra teroarei bolșevice. Astăzi acum câțiva timp un batalion de marinari efective de 1300 oameni sub comanda un oarecare Stavradupnai au plecat din oraș pe frontul Ucrain-Petiurist. Batalionul aproape complet distrus în lupte, din care câteva soldați nu plecaseră pe front de cât că a fost găsit la Odessa. Aci tribunalul revoluționar condamnat la moarte, executând într-o noapte 160 din ei, dintre care chiar răniți în lupte. Din această cauză populația s'a revoltat manifestând pe străzi și strigând: „Jos bolșevicii, jos evreii”. Bolșevicii au încunjurat orașul iar pe străzi au trimes patru.

Sunt informațiuni că atât în Odesa și în satele din împrejurimi ar fi izbucnită revoluție contra bolșevicilor.

INFORMAȚII.

— Aseară au sosit la Arad 700 ofițeri bolșevici prizonieri. Ei vor fi internați până la alte dispoziții în cetatea Aradului.

— Eri au sosit în Arad încă 1500 prizonieri bolșevici, care au fost internați în cetate.

In total se găsesc acum în cetate 2500 prizonieri care vor trebui să fie hrăniți de populația maghiară din oraș. In caz că nu li se vor da alimente îndestulătoare autoritățile vor proceda la rechiziții.

— Generalul Graziani, comandantul trupelor aliate la Sofia, trece azi prin Arad, ducându-se la Budapesta. Dsa a fost mai întâi la București.

— Cu începere dela 1 Sept. limba engleză devine curs obligator pentru învățământul secundar de băeți și fete, în locul limbei germane care va rămâne cu caracter facultativ.

— Ministerul de domenii va distribui sătenilor vaci de lapte, oi și rămători de prăsilă, pentru refacerea gospodăriilor țărănești distruse. Se vor înființa patru pepiniere de lăptării și crescătorii de vite, în diferite părți ale țării.

— Ni-se aduce la cunoștință că în plasa Halmagiului fostul soldat în garda roșie d. Grüner, continuă cu exploatarea unor păduri terorizând țărăimea să-i lucreze pe prețuri de nimic.

— Eri comandamentul francez și trupele franceze au părăsit Timișoara mutându-se la Seghedin.

— Generalul Prezan șeful marelui stat major al armatei române se află în București fiind ușor bolnav.

— Noul comandant al garnizoanei Arad d. general Glodeanu a ordonat rechiziționarea materialului de armată, precum și a tuturor obiectelor fostei armate austro-ungare, ce se găsesc în posesiunea particularilor.

Cu supravegherea rechiziționării au fost însărcinate patrurile de control sub conducerea ofițerilor.

— Pe lângă liceul Aurel Vlaicu din Orăștie, care se va deschide la toamnă cu 8 clase va fi și un internat. Internatul va avea un edificiu corespunzător, sănătos cu o curte spațioasă și grădină mare. Se pot plasa 100 studenți.

Considerând ajutoarele care le va da orașul și institutul Ardeleana, precum și contribuțiile benevole, se speră că chiar de s'ar menține prețurile de astăzi, spesele unui elev lunar nu se vor urca mai mult ca 140-150 cor. Inscriserile se fac până în 15 Aug.

— Data examenelor de admitere în școlile militare pregătitoare de ofițeri s'a modificat după cum urmează:

La Iași examenele se vor ține la 1 Sept., la Sibiu la 18 Septembrie, la București la 15 Sept.

Pentru liceele militare examenul se va ține la datele anunțate.

— Cu prilejul intrării armatelor române în Budapesta, s'a celebrat un Tedeum în biserică din Pecica de către preotul Niță Popescu. Erau de față toate autoritățile în frunte cu d. Fazecaș prim pretor. Grănicerii și poliția au defilât.

— Pentru orfanii de război adăpostiți în orfelinatul din Beiuș, au dăruit 100 cor. d. Sever Sălăjanu, director domeniilor, 120 cor., d. Iosif Sabău.

— Cetim în Bănatul: Aflăm că d. dr. G. Dobrin prefectul județului Caraș-Severin va fi numit ministru pentru resortul comerțului și agriculturii în locul dlui dr. Bontescu. Aceasta probabil pentru că și Banatul să fie reprezentat în C. D. R. Cam târziu!

— După o întrerupere de 4 ani, datorită războiului mondial, instituționea pentru educația și instrucția copiilor orbi și surdo-muți din Cernăuți va începe să funcționeze în ziua de 1 Septembrie a. c. Se aduce la cunoștință părinților, cari au copii fără vedere sau fără auz și graiu, că numai până în 15 August c. se fac înscrierile elevilor, cari doresc să aibă parte de învățământul special, ce se predă la Institutul de orbi și serdo-muți «Regina Maria» din Cernăuți, Strada Wilson No. 4. Cererile de primire gratuită însoțite de actul de naștere, certificat medical, act de paupertate, act de indigenat și un revers, că-l iau copilul acasă în caz de trebuință pe cheltuiala proprie, se pot adresa direcțiunii până la data amintită. Elevii vechi, de asemenea au să prezinte până la data aceasta o petiție de reinscriere.

x Vin nou și vechiu, calitatea primă de „Măderat”, se capătă la proprietarul de vii și vinuri Alexandru Popescu în Măderat.

Po. 264—10.

Bibliografie. Probleme de industrie națională de inginer Victor I. Blășian. Prețul lei 2.

Dicționarul de citate și alocuțiuni străine al dlui B. Marian. Cartea aceasta e foarte folositoare în primul rând profesorilor, elevilor, avocaților etc. fiind o bogată colecțiune de alocuțiuni din limbile: română, franceză, germană, engleză și italiană, necesară în orice împrejurări ale vieții.

De vânzare la autor str. Vânători. 14 București. **Revista Copiilor și a Tinerimii** No. 31 din 9 Aug. conține:

În timpul vacanțelor, de C. G. Costa-Foru. Cărțile mele (Amintiri), de Elena Th. Emami. Pasărea Albastră (Pie-ă), de Maurice Maeterlink, trad. de dna Elena Farago. Pagina Hazlie, de Bunicu. Fum de iască (versuri), de G. Coatu-Cerna. Orfanii din Scorteni, de M. C. F. Brizu (Schijă), de Sampet. Păianjenii și obiceiurile lor, de * *. Povești din Junglă. Jocuri distractive. Despre mânie.

Suplimentul IX cu povestea M. S. Regina. Prețul 75 bani.

— Anunț. La magazia Băncii Centrale pentru industrie și comerț (Bahngasse 9) se află de vânzare: potcoave de ghetă, lumini pentru biserică, săpun turcesc, cuie de diferite mărimi, sardele, tămâie, piatră acră, ceară galbenă, hârtie de împachetat, coșuri de hârtie diferite mărimi și caroabe (roșcove).

No. Ba 301.

Cum e privită România.

— Satisfacții date României. —

București 12. — „Independența”, ziarul oficios al guvernului constată că situația României capătă un prestigiu european mai mare ca oricând.

România a fost admisă în comisiunea indemnizațiilor.

Nu-i departe momentul, spune „Independența”, când aliații vor trata România așa după cum merită și după cum a dovedit prin devotamentul și serviciile aduse cauzei comune a aliaților.

In ce privește controlul minorităților, „Viitorul” — organul oficios al partidului liberal, anunță că nu s'a luat nici o hotărâre nouă la conferință.

Mesajul Arhiducelui Josef.

Paris 12. — Un radio Lyon anunță că mesajul Arhiducelui Josif va fi primit de conferință cu rezerve.

TELEGRAME.

Știri false privitor la România.

Viena 12. — „Le Temps” crede că știrile din sursă germană relativ la vizita regelui Ferdinand la Budapesta sunt false.

Știrea despre o uniune a Ungariei cu România se desminte de cercurile românești, deoarece această uniune nu ar fi nici în interesul Ungariei nici al României.

România vrea să trăiască în bune relațiuni cu vecinii ei.

Criza de cărbuni.

Paris 12. Criza de cărbuni se accentuează în Europa. America nu va putea să facă față marilor cereri de cărbuni din Europa.

In acelaș timp s'a decis ca lucrătorii cehi și polonezi să fie aduși din America pentru a lucra la minele de cărbuni.

Ziarele franceze atrag atenția asupra acestei primejdii și cer ca lucrătorii să fie întrebuințați în Europa.

Germanii transportă banii în țări neutre.

Paris 11. Ziarele franceze se ocupă pe larg de o nouă manoperă germană, care constă în a transporta banii câștigați în război în statele neutre. Până acum peste două miliarde mărci au trecut în țările neutre.

Congresul socialist din Lucerna.

Geneva 12. La congresul socialist s'a produs o divergență de păreri între Troelstra și d. Vandervelde ministrul Belgiei. Deosebirea de păreri constă în chestiunea responsabilităților războiului și a mijloacelor de propagandă internaționale.

Inchiderea Marelui Sfat.

Sibiu 12. Marele Sfat terminându-și lucrările pentru care fusese convocat, s'a închis.

Președintele adunării d. T. Mihali mulțumește membrilor pentru munca depusă în realizarea reformelor agrare și electorală.

Nouii membri în Consiliul Dirigent.

Sibiu 12. D. Tiberiu Brediceanu și d. Mihail Popoviciu, au fost numiți miniștri de resort C. D. R., în locul dior Jumanca și Flueraș. D. Tiberiu Brediceanu trece la resortul ocrotirilor sociale, iar d. Mihail Popoviciu la resortul industriei.

Pogromuri la Budapesta?

Ziarele din țară înregistrează știrea că în Budapesta au loc pogromuri împotriva populației evreiești.

Modul cum apar aceste știri, constituie o jignire la adresa armatei române, căci lasă a se înțelege că armata nu ar rămâne străină de aceste pogromuri.

Ne-am interesat dela refugiați din Budapesta, care s'au repatriat și dela prizonierii bolșevici dela C. F. care au venit chiar din Budapesta, cu un tren special, și am aflat dela ei, că populația maghiară care n'a făcut nicicând bolșevism, ci a fost un element de ordine, s'a constituit în gardă și a cerut legitimații tuturor persoanelor suspecte. Cei dovediți de bolșevici erau bătuiți și dați pe mâna armatei. Acolo unde se aflau patrurile de ale noastre, ele interveneau, arestând pe bolșevici. S'a întâmplat însă ca majoritatea celor arestați de maghiari să fie dovediți a fi bolșevici, erau evrei. Inseamnă de aci ca ziarele din vechiul regat să inventeze pogromuri? Sau altfel: există un singur evreu măcar în România care să se solidarizeze cu bolșevicii unguri-ovrei?

Spre onoarea evreilor din România, credem că nu.

Cenzurat: Dr. S. Miclea

„VICTORIA”, institut de credit și econ. Arad.

CONCURS.

Pentru ocuparea alor 2-3 posturi de practicanți la centrală și filiala se publică concurs. Dela recurenți să recere calificățiune comercială.

Practicanții au să primească un salar lunar de 500 cor.

Rugările sunt a se trimite până în 1 Sept., la direcțiunea inst. subscris.

Vi 298-3

„VICTORIA”
inst. de credit și econ. soc. pe acții.

Resortul cultelor

și instrucțiunei publice ne trimite ormătorul ordin cătră toate oficiile școlare pentru școlile secundare:

Invățământul public nu este numai un interes al statului, ci și al societății. De aceea la organizarea și susținerea lui trebuie să-si dea concursul și societatea. În consecință trebuiesc create pe lângă organele școlare de stat și organe școlare cari să reprezinte interele societății și cari să aducă sprijinul acestei în bunul mers al școlii. Se va înființa deci imediat în fiecare oraș unde sunt școli secundare de stat câte o Eforie școlară care va consta din 12-20 membri. Membrii vor fi aleși deocamdată pe baza înțelegerei dintre directorul sau directorii școlilor secundare respective și prefectul județului sau orașului, eventual primarul orașului, dintre cetățenii fruntași cari au dovedit o înțelegere mai largă pentru cultura românească și pentru binele public. Membrii vor fi cel puțin $\frac{3}{4}$ bărbați și $\frac{1}{4}$ femei.

Sfera de atribuție a Eforiei școlare constă, în general, în a servi ca organ auxiliar al direcțiunei școlare și al statului, la aranjarea diferitelor trebuințe de ordin material și moral la școală.

În special Eforiile școlare vor avea:

1. Să se îngrijească de local corespunzător pentru școală, de repararea și înzestrarea lui potrivit trebuințelor.

2. Să se colecteze sume de bani din care să se acopere pe cât se poate toate trebuințele materiale ale școlii afară de salariile legale ale profesorilor.

3. Să creeze condiții favorabile de trai, de studiu și de viață morală pentru elevii școlii: internat, calină (masa studenților), stipendii, cărți de școală, rechizite, supravegherea și îndrumarea vieții extrașcolare a elevilor ș. a.

4. Să se intereseze de achiziția celor mai bune puteri didactice pe seama școlii căutând să creeze pentru acestea condiții materiale și morale mai bune de cum le poate asigura statul.

În fiecare oraș unde există școli secundare de stat de băieți sau de fete se va înființa Eforia din chestiune în timp de 15 zile dela data de mai jos. Unde sunt mai multe școli într'un oraș aceeași Eforie se va ocupa de toate școlile secundare.

Eforia își va alege din sânul său un președinte, un vicepreședinte, un notar și un casier, care vor împlini funcțiunile legate de ea cu conștiințiositate.

Eforiile dintr'o circumscripție școlară stau sub supravegherea directorului regional, căruia au să i prezinte în fiecare an rapoarte despre activitatea desfășurată, însoțite de propuneri relative la îmbunătățirea situației școlilor.

În toată activitatea ei Eforia școlară va lucra de comun acord cu direcțiunea școlii sau a școlilor respective De bunul mers al Eforiei răspunde în prima linie președintele ei.

Sibiu, la 21 Iulie 1919.

pt. Șef. l. Resortului:
Dr. O. Ghibu, m. p.
B. P. Sibiu.

Re 291

Regatul România C. D. R. al Transilvaniei, Bănătuului și ținuturilor ungurene locuite de Români. Resortul: Agricultură și comerț.

Nr. 7256-C.

ANUNȚ.

Se aduce la cunoștința prefecturilor, cooperatiunilor și organizațiilor oficiale de aprovizionare, că Ministerul de Industrie și comerț a contractat în străinătate cumpărarea a mari cantități de mărfuri de îmbrăcăminte și hrană.

Cumpărăturile fiind făcute în condițiuni avantajoase, vor putea ameliora în mod simțitor greutatea de aprovizionare ale populațiunei.

O parte din mărfurile acestea, ca pânzături și ață de cusut a început să sosească deja în regatul vechiu.

Prefecturile, cooperatiunile și alte organizații oficiale, care doresc a lua spre desfacere din mărfurile acestea, sunt rugate a trimite de urgență un delegat la Resortul nostru pentru a fi provăzut cu autorizația necesară.

Șeful secției:

Munthiu.

pt. Șeful Resortului:

Secretar General:

I. Comșa.

Re 299

Rugăminte.

Cumpărăm orice cantitate Secară tăciunoasă sau Mama secarei (Secale Cornutum) pe lângă prețul cel mai înalt.

Mama secarei se produce înlăuntrul spicului, de departe apare negru, de aproape vioriu închis, cam $1\frac{1}{2}$ -2 cm. de lung și numai în timp senin se poate culege de pe spicul secarei. După cules până la importare trebuie ținut întrun loc întunecos, împrăștiat pe hârtie.

Din secară tăciunoasă se pregătesc cele mai importante și indispensabile medicamente, tocmai de aceea rugăm Onor. public, domnii profesori și învățători să binevoiască a provoca școlarii la culegerea acestei secări tăciunoase.

Culesul ei e recomandabil și de importanță și de aceea, căci în cazul când tăciunele s'ar măcina de făină prin secară, ar provoca un morb grav: ergotismul.

Cu toată stima dr. Földes și Hehs, farmaciști Arad. No Fo. 144.

REVISTA COPILOR și a TINERIMEI

apare de la 1913 regulat în BUCUREȘTI Strada Enăchiță Văcărescu 8 bis

sub direcția Dlui C. G. Costa-Foru, președintele Asociațiunei Generale a Presei Române — și conducerea D-rei Maria Costa-Foru, fiica sa.

Majestatea Sa Regina Maria a binevoit a încredința acestei Reviste publicarea unei opere de Circa 800 pagini, „POVEȘTEA UNE FETIȚE CARE VROIA SĂ ȘTIE TOATE”, scrisă pentru fiica Sa, Domnița Ileana.

Această scriere apare în supliment ilustrat alăturat pe lângă Revista și merită a fi citită nu numai de cei mici, dar și de cititorii în vrâstă.

Costul abonamentului anual e de Lei 25 Un număr —75 bani,

Cereți un număr de probă printr'o carte poștală și vi-se va trimite, însă din numerile cele vechi.

Abonamentele se pot face prin Banca „Albina” și sucursalele sale. Re 186

RECLAMA ESTE SUFLETUL COMERCIULUI.

STEAGURI NAȚIONALE

SE AFLĂ DE VÂNZARE ÎN
DIFERITE MĂRIMI LA ::

LIBRĂRIA „CONCORDIA”
STR. DEÁK-FERENC NUMĂRUL 39.

— — La comande mai mari se dá rabat. — —
Ru 293

E-L-I-X-I-R-U-L

din fierea pământului (Centaurea centauriam) este cel mai excelent medicament contra boalelor de

stomac, zgârciu, arsură, lipsă de apetit, umflătură răgă ală și constipație

Se poate procura dela farmacia:

Dr. Földes și Hehs, Arad.

Fö 176

VAR

se află de vânzare cu vagonu și cu căruța la IOAN FERICEAN proprietar de var AGRIS com. Arad, și BĂLDOVIN com. Hunedoara, gara Baia de Criș (Körösbánya). Li 290-2

PENTRU ZYKOGRAFIA INSTITUTULUI NOSTRU SE CAUTĂ

UN ELEV

INTELIGENT DIN PĂRINȚI BUNI.

SE PREFERĂ CARE CUNOAȘTE

ȘI LIMBA GERMANĂ

TIPOGRAFIA CONCORDIA.

P. T.

Cu onoare aducem la cunoștința onoratului public că

ATELIERUL NOSTRU DE ZYKOGRAFIE

I-am deschis, având la conducere un specialist care și-a câștigat practica în cele mai renumite ateliere din străinătate. Astfel am ajuns în plăcuta situație de a putea executa prompt orice lucrare atingătoare de aceasta bransă pe lângă prețuri convenabile. Executăm clișee după desemnurile cele mai fine. Autotypie după fotografie. Foto Lito, etc. Comenzile se vor adresa:

TIPOGRAFIA „CONCORDIA”

soc. pe acții secția Zynkografică

ARAD, str. Zrinyi nr. 1a.

Eu stimă:
ADMINISTRAȚIA.

CETIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI ZIARUL
„ROMÂNUL”.